

Fleksjobvisiterede og mulighederne med seniorførtidspension.

Ansøgning om Seniorførtidspension bør være oplagt for ældre nedslidte lønmodtagere visiteret til fleksjob, såfremt deres ansøgning opfylder kravene og de samtidigt er blevet frakendt retten til ledighedsydelse pga. alder og helbred.

Af: Claus Jansson

Opsummering:

Ledige fleksjobvisiterede, der har nået fleksydelsesalderen, modtager efter 6 måneder ledighedsydelse, hvad der svarer til 60 procent af højeste dagpengesats frem til folkepensionsalderen, eller til at de overgår til fleksydelse. Citat: Beskæftigelsesministeriets hjemmeside

Lov om Aktiv Beskæftigelsespolitik er således på ovenstående baggrund IKKE gældende for den nævnte gruppe af ledige fleksjobvisiterede. Dermed har den heller ingen indflydelse for ansøgning om seniorførtidspension efter § 17. stk. 3 i Lov om Social Pension.

En ansøgning efter denne paragraf skal således afsluttes indenfor en tidsramme på seks måneder og kan kun udskydes såfremt rehabiliteringsteamets sundhedskordinator skønner, at der mangler en tidssvarende udtalelse fra ansøgers praktiserende læge.

I nedenstående tabel kan du aflæse din aktuelle tilbagetrækningsalder (svarende til din alder, hvor du ville være berettiget til fleksydelsen – uanset om du har betalt til ordningen eller ej), som danner grundlaget for den sag, som bør afprøves ved Ankestyrelsen og resultere i en ny principafgørelse.

Den forventede fleksydelses- og folkepensionsalder

Kilde: Beskæftigelsesministeriets efterlønsberegner på deres hjemmeside

Dit fødselsår	Fleksydelses alder	Folkepensions alder
Før 1954	60 år	65 år
1.halvår 1954	60½ år	65½ år
2. halvår 1954	61 år	66 år
1. halvår 1955	61½ år	66½ år
2. halvår 1955	62 år	67 år
1. halvår 1956	62½ år	67 år
2. halvår 1956 til 2 halvår 1958	63 år	67 år
1. halvår 1959	63½ år	67 år
2. halvår 1959 til 2. halvår 1962	64 år	67 år
1. halvår 1963	65 år	68 år

OBS: fødselsdatoer i 1. halvår 1963 og senere beregnes efter den forventede levetid og derfor kan tilbagetrækningsalderen blive højere.

De efterfølgende sider vil i større detaljegrad belyse problematikken som fremgår af "Opsummering".

Baggrunden for ordningen for seniorførtidspension

Seniorførtidspensionen er, sammen med en forkortelse af perioden for fleksydelse/efterløn fra 5 til 3 år og forhøjelse af folkepensionsalderen, en del af Tilbagetrækningsreformen indgået af partierne V, K, DF og RV i 2011 - gældende fra 1. januar 2012.

Stigningen i folkepensionsalderen var en fremrykning af Velfærdsforliget fra 2006. Reformen indgik ligeledes som en del af det fælles regeringsgrundlag som blev udformet efter S, SF og RV vandt folketingsvalget den 15. september 2011.

Ved første øjekast ligner visitationsreglerne til seniorførtidspensionen til forveksling reglerne til den ordinære førtidspension, blot uden krav om arbejdsprøvning og med en general sagsbehandlingstid på maksimalt 6 måneder. Man skulle mene at den på mange områder minder om en ansøgning af førtidspension på "det foreliggende grundlag" som gælder for § 17 Stk. 3. Stk. 3 i Lov om Social Pension.

Det er dog ikke en entydig fortolkning. Til trods for nogle af de førende interessenter for området samstemmigt har den udlægning af seniorførtidspensionen, så findes der god grund til at afprøve et par sager om seniorførtidspension ved Ankestyrelsen, så vi får de nødvendige principafgørelser på området.

Jeg vil kort redegøre for de punkter, hvor der kan være betydningsfulde afgørende forskelle på den almindelige opfattelse af mulighederne for brugen af seniorførtidspensionsordningen sideløbende med en beskrivelse af det omfattende tilhørende lovmateriale, betænkninger, vejledninger og anbefalinger.

Generelt skal ansøger:

tidligst ansøge fem år før sin folkepensionsalder

have haft en arbejdsmarkedstilknytning svarende til mindst 25 års fuld ATP indbetaling

have en aktuel tilknytning til arbejdsmarkedet (ikke på kontanthjælp eller selvforsørgelse)

varigt nedsat arbejdsevne, så forsørgelse ikke kan finde sted ved ordinært arbejde eller fleksjob

En af de gråzoner, som bør undersøges nærmere og efterprøves ved f.eks. Ankestyrelsen er sager, der er åbenlyse og evt. i strid med nationale forvaltningspraksis og nationale/internationale love og konventioner.

Mange nuværende og tidligere ældre fleksjobvisiterede oplever i slutningen af deres aktive arbejdsliv, at restarbejdsevnen svinder ind og ofte ender med at være stort set fraværende. Er man samtidig med høj alder havnet som ledig på ledighedsydelse, så begynder de sociale sikringsordninger at blive særdeles små, så man i afslutningen på sit arbejdsliv ser ikke blot sin arbejdsevne svinde ind men også sit forsørgelsesgrundlag – inden man som alle andre kan træde af efter et langt liv, hvor man har arbejdet og stået til rådighed for arbejdsmarkedet og trække sig tilbage til sin pension. En ringere pension som for mange mennesker med nedslidning, handicap og kroniske lidelser ikke er sammenligneligt med de indtægtsgrundlag ordinære folkepensionister kan hæve ved siden af folkepensionen.

Det ville derfor være ønskeligt at seniorførtidspensionen, som blev indført i forbindelse med tiltrækningsreformen også var målrettet den gruppe af seniorer på og udenfor det ordinære arbejdsmarked, som ikke længere evnede arbejde eller omskoling, f.eks. når det kommer til de ledige ældre

fleksjobbere, som staten ikke længere vil udbetale ledighedsydelse til og ikke længere vil give aktive tilbud indenfor beskæftigelse og omskoling.

Ledige fleksjobvisiterede, der har nået fleksydelsesalderen, modtager efter 6 måneder ledighedsydelse, hvad der svarer til 60 procent af højeste dagpengesats frem til folkepensionsalderen, eller til at de overgår til fleksydelse. Citat: Beskæftigelsesministeriets hjemmeside

Selvom der ikke sker modregning i ægtefælles indtægt ved denne kontanthjælpstilignende ydelse, som er eneste forsørgelsesmulighed for fleksjobbere der ikke har optjent retten til fleksydelse, så påhviler det staten at sikre en lige adgang til arbejdsmarkedet, hvilket bør inkludere retten til at være omfattet af Lov om Aktiv Beskæftigelsespolitik og dermed tilknytning til arbejdsmarkedet og de beskæftigelsesrettede aktiviteter og dermed også retten til ledighedsydelse i en periode svarende til ordinære ledige i dagpengesystemet.

Da staten således bevidst tilsidesætter sine forpligtelser om tilknytning og adgang til arbejdsmarkedet, så må det hvile på betragtninger om at mennesker med handicap og kroniske lidelser med så kort tid tilbage før de når folkepensionsalderen må anses for åbenlyst uegnede og umulige at få i beskæftigelse og uddannelse. Altså for dyrt med en målrettet arbejdsmarkeds indsats for ældre ledige fleksjobvisiterede på ledighedsydelse.

Dermed pådrager staten sig et ansvar for at sikre, at denne borgergruppe har alternative muligheder for forsørgelsesgrundlag svarende til raske mennesker i tilsvarende situation. Da mulighederne for dagpenge/ledighedsydelse er udtømte, så må grundlaget for afslag om tilknytning til arbejdsmarkedet være åbenlyst grundlag for tilkendelse af en førtidspension. Da grunden for frakendelse af ledighedsydelsen ligger i personens alder og handicap/kroniske lidelse samt visitationens krav om permanent og varig nedsat arbejdsevne, så må dette være et udtryk for at den ledige ældre borger er "nedslidt". Dermed møder personen kravene og lovens målsætning for seniorførtidspension.

Arbejdsskadestyrelsens juridiske helpdesk skriver bl.a. i deres vejledende svar til kommunerne (som citat af "forslag til loven"):

For at kunne få tilkendt førtidspension, er det en betingelse, at arbejdsevnen er varigt nedsat i forhold til ethvert erhverv.

Seniorførtidspension er således en hurtigere og enklere adgang til førtidspension for den relevante målgruppe. Med forslaget er der ikke tale om en ny førtidspensionsordning, men om en ny ansøgningsmulighed.

Når teksten til forslaget nævner "Enkel" så vil det sige: "ukompliceret og ligetil og derfor let at forstå, udføre eller bruge" (Den Danske Ordbog). Altså må denne ekstra ansøgningsmulighed ikke besværliggøres.

Ankestyrelsens juridiske hotline fortsætter i deres vejledende svar på spørgsmål om nedslidning af 23. januar 2015:

"Begrebet "nedslidt" i relation til seniorførtidspension henviser efter vores opfattelse til de almindelige betingelser for ret til førtidspension om, at arbejdsevnen skal være varigt og væsentligt nedsat. Man skal i den forbindelse være opmærksom på, at arbejdsevnen skal være varigt og væsentligt nedsat i forhold til de

erhverv, den pågældende vil kunne varetage, uden at der iværksættes tiltag, der har til formål at udvikle arbejdsevnen.”(citater Ankestyrelsen)

Disse to vejledende svar gælder for de ordinært ledige, der grundet alder og nedslidning i deres erhverv ikke længere kan opnå en tilknytning til arbejdsmarkedet, og dermed også for de borgere der ikke kan opnå forsørgelse i et fleksjob – qua statens fratagelse af retten til ledighedsydelsen og den bevilligede visitation for ældre fleksjobbere, så bør de opfylde kravet om også egenforsørgelse og dermed præmisserne for denne nye ansøgningsmulighed for førtidspension.

Den juridiske hotline skriver videre i deres vejledende svar på spørgsmål om udsættelse af en sag af 19. november 2014:

”I sager om seniorførtidspension efter pensionslovens § 17, stk. 3, kan rehabiliteringsteamet derimod udsætte sagen med henblik på, at der indhentes yderligere lægelige oplysninger, hvis rehabiliteringsteamets sundhedskordinator vurderer, at det er nødvendigt.” (citater Ankestyrelsen)

Der er dermed igen ingen åbenlys grund til at trække ansøgning om seniorførtidspension i langdrag, dog må det anses for meget sandsynligt med et afslag, såfremt der ikke foreligger tidssvarende helbredsoplysninger, og derfor finder jeg ingen alarmerende grund til at ansøgere ikke efterkommer Ankestyrelsens anbefalinger om at indhente en udtalelse fra ansøgers praktiserende læge, hvor helbredsoplysningerne ikke er tidssvarende.

Det er Ankestyrelsens **anbefaling**, at der kan indhentes en udtalelse fra borgerens **praktiserende læge**, såfremt **sundhedskordinatoren** anser det for nødvendigt for at iværksætte behandlingen af den forberedende del af rehabiliteringsplanen. Ankestyrelsen vejledende anbefaling udfærdiges på baggrund om pensionslovens § 17. stk. 2 om ansøgning på det foreliggende grundlag, da sundhedskordinatorens funktion ikke er beskrevet i § 17. stk. 3 om seniorførtidspension.

Det er kun borgeren selv, der kan tage initiativ til en ansøgning om seniorførtidspension. Rehabiliteringsteam og Pensionsnævnet kan ikke af egen drift iværksætte en sagsbehandling af en seniorførtidspension. (Juridiske hotline den 3. december 2014)

Antal tilkendelser og status for ordningen

Indførelsen af seniorførtidspension skønnes at betyde merudgifter for staten og kommunerne på samlet set ca. 141,9 mio.kr. i 2014 og 406,6 mio.kr i 2015 (2012-pl). (citater Altinget)

De forventede afsatte midler til seniorførtidspensionsordningen er ikke blevet brugt, hvilket kunne tyde på at tilkendelse af seniorførtidspension sker efter skrappe fortolkninger af loven end lovens ånd ellers lagde op til. Således kunne det også tyde på, at enten ordningen er overflødig eller at f.eks. kompleksiteten med andre faktorer er så stor, at ordningen er svær at håndtere.

Mange mulige ansøgere til seniorførtidspension vil opleve, at der er et sammenfald af lovgivninger på området, og at nogle love således har forrang for andre. I spørgsmål om forrang, må det endvidere betragtes som den primære lov, der til enhver tid er gældende for ansøgningen, såfremt sekundære love giver anledning til tvetydige fortolkninger. Er der konfliktende lovparagraffer bør lovparagraffer fra den

primære lov have fortrin i sagsbehandlingen – borgeren kan således ikke stilles retssikkerhedsmæssigt ringere end den primære lovs tolkning.

Ræsonnementet i spørgsmål om retssikkerheden bør have en tungtvejende indflydelse, specielt i sager der ellers kan resultere i forskelsbehandling af mennesker med handicap og kroniske lidelsers lige adgang til arbejdsmarkedet. I forlængelse af det nævnte grundlag dermed også når det kommer til ret- og pligtspørgsmål for beskæftigelsesområdet samt berettigelse til forsørgelsesgrundlag ved lighed på sammenligneligt grundlag med ordinært ledige.

Såfremt det ikke skal tolkes som en forskelsbehandling af mennesker med handicap og kroniske lidelser, at de fratages retten til jobmuligheder og ledighedsydelse, så må den logiske konklusion være, at det skyldes netop hensynet til deres helbred og alder, og dermed være grundlag for en oplagt sag om førtidspension.

Jeg vil ikke gå nærmere ind i de mange forskelsbehandlende nationale love eller de internationale forpligtelser, som påhviler den til enhver tid siddende regering at efterleve, for så vidt angår f.eks. FNs menneskeretskonventioner og EU chartret.

Men i ordningens første ni måneder har kun 102 fået tilkendt den nye pension (citater Altinget)

De meget få tilkendelser af seniorførtidspension kan naturligvis også tilskrives de efterfølgende ændringer på områderne efter f.eks. reformen af førtidspension og fleksjob trådte i kraft per 1. januar 2013.

Som afsluttende note kan oplyses at der findes meget VIDE RAMMER for at det kommunale økonomiudvalg kan fravige bl.a. kravene om 25 års tilknytning til arbejdsmarkedet. Dette er specielt vigtigt, når der er tale om ældre ledige fleksjobvisiterede, der fratages retten til ledighedsydelsen m.v.

Denne alternative udlægning af mulighederne for brugen af seniorførtidspension, står i skærende kontrast til mange af interessenterne på området. Der hersker en generel konsensus for mulighederne og fortolkningen af loven. Skulle det vise sig ved en efterfølgende principiel afgørelse af mulighederne, som måtte underbygge min fremsatte tese, så bør det afstedkomme et par ændringer i disse interessenters tilgang til ikke kun seniorførtidspensionsmulighederne men også i forståelsen for de meget komplekse og ofte umulige situationer, som ældre ledige fleksjobbere befinder sig i.

Hvad er der ellers sagt om ordningen?

Den helt centrale paragraf og interesse organisationernes fortolkning.

§ 17 Stk. 3. Stk. 3. Personer med langvarig og aktuel tilknytning til arbejdsmarkedet kan fra 5 år før folkepensionsalderen ansøge om førtidspension (seniorførtidspension). I sådanne sager iværksættes ikke beskæftigelsesrettede tilbud for at udvikle arbejdsevnen. Kommunalbestyrelsen kan dog indhente nye oplysninger til brug for sagens afgørelse. Kommunalbestyrelsen forelægger sagen på det foreliggende dokumentationsgrundlag for kommunens rehabiliteringsteam. Kommunalbestyrelsen træffer umiddelbart efter rehabiliteringsteamets indstilling i sagen afgørelse om, at sagen på det foreliggende dokumentationsgrundlag overgår til behandling efter reglerne om førtidspension. Citat: Lov om Social Pension

Yderligere vejledning kan findes i Skrivelse om regler for seniorførtidspension jf. bekendtgørelse om seniorførtidspension nr. 9806 af 18. december 2013

Fra 1. januar 2014 kan personer med langvarig og aktuel tilknytning til arbejdsmarkedet, som har højst 5 år til folkepensionsalderen, benytte en særlig mulighed for at ansøge kommunen om førtidspension (seniorførtidspension). Seniorførtidspension er ikke en ny type førtidspension, men en ny ansøgningsmulighed. Det vil fortsat være et krav for at få tilkendt førtidspension, at arbejdsevnen er nedsat i et sådant omfang, at personen ikke er i stand til at forsørge sig selv ved almindeligt arbejde eller ved et fleksjob. **(Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale forhold)**

Det er blevet lanceret som en erstatning for efterlønnen. Men sådan ser jeg det ikke. Jeg ser det udelukkende som en narresut, der gør, at dem, som er nedslidte, vil få et hurtigere afslag, end hvis de søgte førtidspension. **(Fagforbundet 3F)**

Seniorførtidspensionen blev lanceret som et plaster på såret for de nedslidte seniorer, der med tilbagetrækningsreformen mistede retten til efterløn. Men ifølge en juraprofessor stikker politikerne folk blå i øjnene. Flere fra fagbevægelsen ærgrer sig over, at den nye S-R-SF regering ikke bruger regeringsmagten til at sætte et rødt aftryk på reformen til fordel for de nedslidte. **(UgebrevetA4)**

Seniorpension er udelukkende en ny ansøgningsmulighed for den personkreds, der opfylder betingelserne. Men der er ikke tale om en ny slags pension. Nedsættelsen af din arbejdsevne skal være af et sådant omfang, at du uanset mulighederne for støtte efter den sociale eller anden lovgivning, herunder beskæftigelse i fleksjob, ikke vil være i stand til at blive selvforsørgende ved et indtægtsgivende arbejde. **(diabetes foreningen)**

Indførelsen af seniorførtidspension i december 2011 er Dansk Socialrådgiverforening modstander af... Seniorførtidspensionen er ikke en reel ny mulighed for dem, den var tiltænkt (de nedslidte)... seniorførtidspensionen bør afskaffes. **(Dansk Socialrådgiverforening)**

Kildemateriale:

Skrivelse om reglerne for seniorførtidspension:

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=160831>

Bekendtgørelse om seniorførtidspension 1555 af 18. december 2013:

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=160501>

Beskæftigelsesministeriets bekendtgørelse nr. 814 af 27. juni 2014:

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=166839>

Lov om Social Pension: <https://www.retsinformation.dk/Forms/r0710.aspx?id=165512>

Bemærkninger til lovforslaget: <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=139165&exp=1>

Principafgørelse 22-14 "ansøgning på foreliggende grundlag":

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=162456>

Principafgørelse 6-14 "udarbejdelse af rehabiliteringsplan før afgørelse er ikke nødvendig":

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=161750>

Vejledende kommunale anvisninger fra Ankestyrelsen:

<https://ast.dk/om-ankestyrelsen/juridisk-hotline/spoergsmal-og-svar/pension/kan-man-indstille-til-seniorfortidspension-efter-pensionslovens-ss-18>

<https://ast.dk/om-ankestyrelsen/juridisk-hotline/spoergsmal-og-svar/kan-kommunen-tage-stilling-til-seniorfortidspension-nar-borgeren-ikke-har-sogt-om-det>

<https://ast.dk/om-ankestyrelsen/juridisk-hotline/spoergsmal-og-svar/hvilke-befojelser-har-rehabiliteringsteamet-i-forhold-til-at-udsaeette-sagen-med-henblik-pa-at-der-indhentes-yderligere-laegelige-oplysninger-i-sager-om-fortidspension>

<https://ast.dk/om-ankestyrelsen/juridisk-hotline/spoergsmal-og-svar/hvornar-er-en-borger-nedslidt>

Ankestyrelsens rapport om den kommunale sagsbehandling: <http://ast.dk/publikationer/kommuner-folger-de-nye-regler-i-de-fleste-sager-om-bevilling-af-fleksjob-og-ressourceforlob/@@download/publication>

Dansk Socialrådgiverforening "Færre på offentlig forsørgelse"

<http://www.socialraadgiverne.dk/Files/Filer/FagOgPolitik/FremtidensSocialOgBeskaepolitik/2012-03-FaerrePaaOffentligForsoergelse-2.pdf>

Ugebrevet A4: http://www.ugebreveta4.dk/seniorfoertidspension-vil-ikke-hjaelpe-nedslidte_14442.aspx